

Aseveljet ja alkoholi

ALKOHOLIKULTTUURISTA SAKSAN JA
SUOMEN SOTILASPERINTEISSÄ

Mikko Tyni

RAKENNE

I osa: Saksalaiset

II osa: Suomalaiset

III osa: Yhteenveto ja päätelmiä

I OSA

SAKSALAISET

LÄHTÖKOHDAT

- Saksalaisen sotilaan traditio
 - Tacituksen germaanit – barbaarileiman alkulähde
 - Ritarit ja ristiretket – yksilötaistelijoiden aika
 - Landsknecht –palkkasoturit: sotilaan ja ryövärin hybridi
 - Kuningas-, herttua- ja kreivikuntien armeijat,
vain teoreettinen lojaliteetti Pyhälle Saks.-Roomalaiselle keisarikunnalle
- Asteittainen muovautuminen ja yhdenmukaistuminen ikoniseksi sotakoneeksi
 - Preussi kehitti sotimisesta tieteen (Clausewitz, Moltke, Scharnhorst jne)
 - Preussilaisen sotilaan idea -> yleistyi "saksalaissotilaan" ideaksi

KOHTI YHTENÄISTÄ SAKSAA

- Tilkkutäkin yhdistyminen 1871 (Bismarck, Vilhelm I)
 - Keisarin alla yleisesikunta ja kansleri – tässä järjestyksessä!
- Preussi Saksojen kokoajana -> Preussin armeija saksalaisen armeijan suunnannäyttäjänä -> asevelvollisuus
- Vahva kastijako: Upseerit – aliupseerit – miehistö
 - Upseerit lähes poikkeuksetta aatelista syntyperää, oma kunniakoodi (mm kaksintaistelut, asema tavallisen lain yläpuolella, myös sosiaalinen elämä nähtiin "palveluksena")
 - Aliupseerit ja miehistö talonpoikia ja käsityöläisiä
 - *Einjährig-Freiwilligerit* (opiskelijasotilaat) – osittainen omakustanteisuus!

OLUT SAKSALAISSOTILAAN ARJESSA

- Joukko-osastotuopit ja -piiput yleinen traditio saksankielisellä alueella (Saksa, Itäv.-U)
- Oluen nauttiminen aina sosiaalinen tapahtuma: ruokaa, yhteislaulua...
- Varuskuntien kanttiineissa olutta yleisesti saatavilla
—> Olut nähtiin ensi sijassa elintarvikkeena ja ruokajuomana
- Sotilaat ja olut suosittu aihe postikorteissa ja kepeissä maalauksissa

True, the German soldier was not funny, as a Cockney soldier or an outback Australian or a Dublin Irishman could be funny. His humour was, and is, coarse, more so than most martial humour.

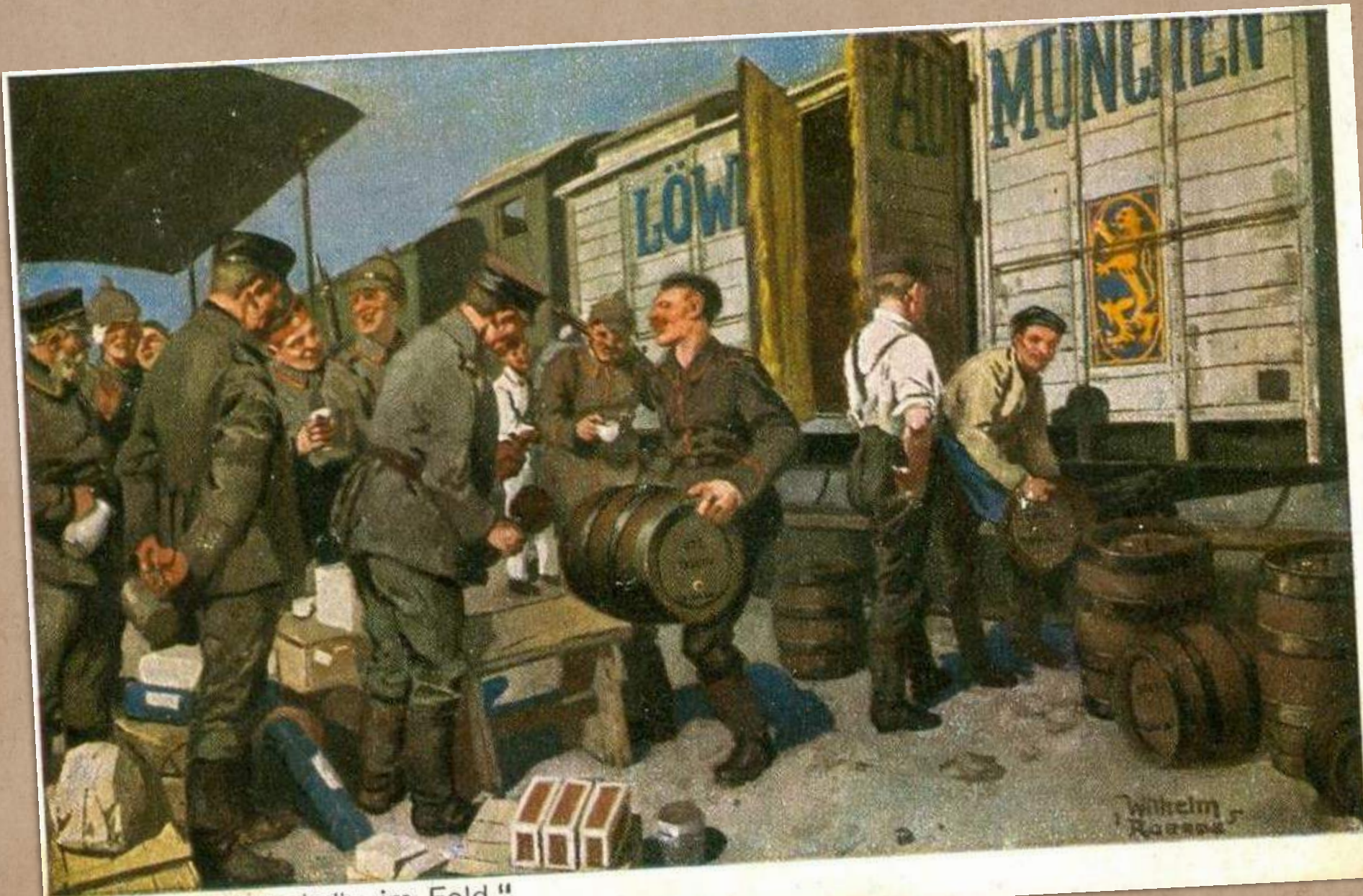
His ability to drink was proverbial. He would drain a stein at a draught and bang it on the table for more. One officer has deposed that his orderly once came to him in dismay to say that he thought his health was bad. Until recently he had been able to drink without trouble, but now, if he had four or five gallons, it seemed to make him queer.

The German soldier was a great singer, or more accurately, a great shouter of songs, generally of a lusty and simple kind. Most German military songs expressed elementary emotion soaked in treacly sentiment. When shouted to the accompaniment of beer mugs banging on the tables, as they were during the early part of the war, these sounds could be stirring and satisfying and the more men singing the more each individual soldier was pleased.

I MAAILMANSOTA

- Keisarin armeijalla yhä regionaalisia piirteitä
 - Heijastui alkoholikäytäntöihin asti:
Baijerilaisten suuremmat olutannokset vs Reininmaan joukkojen viinipainotus
- Huollollisten alkoholiannosten yleiskaava (au/m)
 - 0,5 l olutta / 0,25 l viiniä / 125 ml brandya tai sapseja
- Kirjalliset kuvaukset
 - *Remarque*: juoksuhautausodan kuvauksissa mainitaan toistuvasti juuri oluen kulutus
 - *Jünger*: useita mainintoja sapseista, oluesta ja viinistä, myös omahankinnat rintamakanttiineista
- **"Dienst ist Dienst, Schnapps ist Schnapps!"**
 - Yleisesikunta alkoi tietoisesti hillitä alkoholinkäyttöä n. 1910 paikkeilla, onnistui vaihtelevasti
- Englannin laivastosaarron vaikutus
 - Raaka-ainepula -> oluenvalmistuksen väheneminen

„Frisches Löwenbräu im Feld.“

Reserve hat noch.....Tage!

Gameraden! Liebe Brüder!
Bald gehen wir nach Haus,
Dieser Tag kehrt nie mehr wieder;
Stoßt an, trinkt die Gläser aus!

JOULU 1914 – OLUTTA JA JALKAPALLOA

- *"Älkää ampuko, me tuomme olutta!"*
- Poikkeuksellinen tapahtumasarja Frelinghienissä, Lillen kaupungin lähistöllä Ranskassa, vastakkain walesilaiset ja saksilaiset jalkaväkijoukot
- Komentajat sopivat keskiyöhön kestävästä oma-aloitteisesta tulitauosta
- Miehistölle ja aliupseereille tarjottiin olutta tynnyristä, upseereille pulloista ja lasista
- Lopuksi pelattiin jalkapallo-ottelu: Wales-Saksa 3-2.
Tapahtuma ikuistettu elokuvaan "the Christmas Match"

»Kapteeni huusi tarjoilijaa ja pian saksalaissotilas hyppäsi ylös juoksuhaudasta kantaen lasia ja kahta olutpulloa. Joimme ne juh-
lallisesti kohottaen maljoja ja toivottaen toisillemme terveyttä. Mo-
lempien osapuolten sotilaat osoittivat suosiotaan. Hyvästelimme
sitten muodollisesti ja palasimme omiin asemiimme.»

KANSALLISSOSIALISMI JA ALKOHOLI

- NSDAP:n yleinen asenne alkoholiin varovaisen kielteinen
 - Alkoholismi nähtiin ennen kaikkea heikon perimän ilmentymänä
 - Iloista "kohtuukäyttöä" hyödynnettiin kuitenkin osana propagandaa, esim Baijerissa
 - Puoluejärjestöjen (SA, SS) osastojen kokoontumiset usein kantaravintoloissa
 - Useilla merkkihenkilöillä alkoholiongelmia, joita katsottiin sormien läpi (Ley, Globocnik, Heydebreck, Gildisch, Gesche...)
- Wehrmachtiin (1935) periytyi keisarillisen armeijan tapoja
 - Traditiolinja *Kaiserheer* -> *Reichswehr* -> *Wehrmacht*
 - Alkoholiannokset jo rauhan aikana: 2 ltr olutta, 3/8 ltr. viiniä, 0,05 ltr viinaa

KANSALLISSOSIALISMI JA ALKOHOLI

WEHRMACHT – BIERMACHT?

- Il ms alkuvaiheessa sotilasylijohto jopa suositteli alkoholia stressin poistoon ja rentoutumiseen
 - Myös taloudellista hyötyä -> päivärahat palasivat lähes 100% valtiolle
 - Morfiinin ja pervitiinin käyttö yleistyi sodan edetessä
- Ranskan taistelun (1940) jälkeen alkoholin haittapuolet alkoivat näyttäytyä enenevässä määrin
 - Lopulta Hitler itse puuttui asiaan, rikollisiin tekoihin johtaneesta juopumuksesta saattoi nyt seurata kuolemanrangaistus
 - Myös viinin osuus huollossa alkoi korostua Ranskan viinitilojen valtaamisen seurauksena
- Korvikkeiden käyttöä esiintyi jonkin verran
 - Esim. Lapin-joukoilta kiellettiin ns Hoffmannin tipat, joissa spriitä
 - Metyylialkoholimyrkytyksiä tilastoituna silti melko vähäisesti

Laßt - Blumen - sprechen!

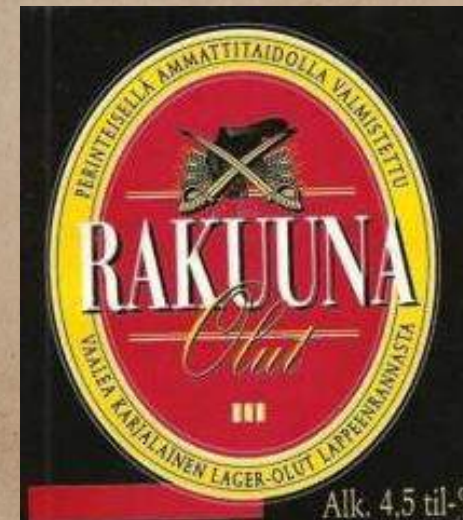
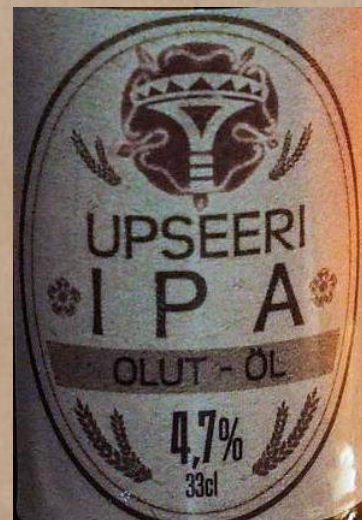
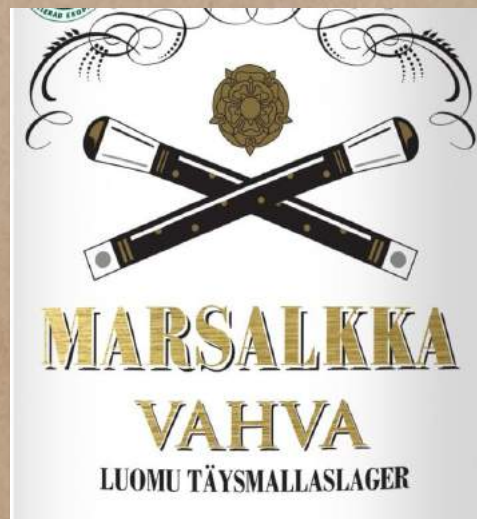

*Das Liebste
wäre dem Landsker
dieser Starkbier-Panzer!*

II OSA

SUOMALAISET

SOTILASAIHE OLUTETIKETEISSÄ

HAKKAPELIITOISTA...

- Varhaisimmat suomalaiset sotilaat kotiseutujaan puolustaneita talonpoikainostomiehiä mäkilinnoissa
- Kustaa II Adolfin suomalainen ratsuväki 30-vuotisessa sodassa (1618-1648)
 - Hakkapeliitat, hurjia humalassa ja selvinkin pain
 - Suomenhevonen sotahevosenä
- Ruotujakolaitos Kaarle XI:n aikana 1690-
 - Suomalainen ruotusotamies oli viljelevä sunnuntaisotilas, joka asetti itsensä tarvittaessa kruunun käyttöön ja harjoitteli säännöllisesti

...EVERSTI SANDELSIIN

- Eversti Sandels
 - elämäniloista nautiskelijatyyppeä, siirrettiin komentajatehtäviin "kaukoitään" (Suomeen)
 - Tuli hyvin toimeen miestensä – Savon jääkärien – kanssa, jakoi heidän tottumuksiaan
- Suomen sota (1808-1809) ja alkoholi
 - Vänrikki Stoolin tarinat nosti "tasavertaisiksi" sotasankareiksi talonpoikia
 - Runsaasti kirjallista kuvausta alkoholin, etenkin oluen nauttimisesta taistelujen välillä (mm. Kuopion valtauksen jälkeinen saalis, Sandelsin ruokapöytä madeiroineen ja vasikoineen)

Johan August Sandels (1764-1831)

VANHASTA VÄESTÄ ITSENÄISYYTEEN

- Venäjän vallan aikana yleinen asevelvollisuus -> suomalainen sotaväki, ns. Vanha väki (1878-1901)
 - Tältä ajalta edelleen piirteitä nykyisessä suomalaisessa sotilasperinteessä!
 - Kastijako varsin vahva: esim everstillä kenttäateriassa 12 ruokalajia, luutnantilla 4, aliupseereilla ja miehistöllä 1
- Alkoholinkäyttö kuului sotilaselämään (venäläinen ohjeannos 3,2 ltr / pv), kasarmit usein kaupungeissa
- Upseerikastilla oma tapakulttuurinsa
- Saksaan jääkäreiksi lähteneet omaksuivat saksalaisia sotilasperinteitä, myös alkoholin osalta (tästä myöhemmin)

SISÄLLISSODAN ASEVOIMAT

- Sisällissodan (1918) valkoinen armeija ja punakaartit nopeasti improvisoituja muodostelmia lyhyessä sodassa
 - Alkoholit ehti silti aiheuttaa ongelmia: esim. punakaartien johtajat Eero Haapalainen ja Ali Aaltonen erotettiin runsaan alkoholinkäytön takia
 - Myös valkoisessa armeijassa useita juopumustapauksia
- Mannerheimin päämajassa Seinäjoella / Mikkelissä alkoi jo muodostua ns. Päämajan pöytäkulttuuri (josta lisää myöhemmin)
 - Ensimmäiset maininnat "Valkoisen kenraalin snapsista" (tässä vaiheessa tanskalaista ja norjalaista akvaviittia) tältä ajalta, senaatti ehti tapaa jo paheksumaan – olihan kieltolaki muodollisesti voimassa...

WILKAMAN “RAITTIUSARMEIJA”

- Sotaväen päälliköksi (1919-24) harras lestadiolainen kenraali Wilkama
 - Entisiä tsaarinupseereita, raittius aiheutti hankauksia jo Venäjän armeijassa (lasi ei tyhjennyt)
 - *“Armeijan annettava siveellinen kasvatus nuorisolle”*
 - Mannerheim: *“Wilkaman pidoissa vesi virtaa kuin shamppanja!”*
- Suojeluskuntajärjestön päällikkönä samaan aikaan Lauri “Mala” Malmberg, joka tavoiltaan W:n täysi vastakohta...

“Sota-Kalle” Wilkama (1876-1947)

KIELTOLAISTA TALVISOTAAN

- Kieltolain aikana armeijan piirissä runsaasti alkoholinkäyttöä, etenkin päällystöllä
 - Salakapakkahenki kukoisti
 - Kuri silti ajoittain varsin tiukka, enimmillään alkoholiin liittyneet rikkeet johtivat erottamisiin (esim Kurt Bäckmanin tapaus)
- Mäntsälän kapinaa (1932) sävytti alkoholi alusta loppuun
 - Malmberg pidättämään kapinapäällikkö Walleniusta, herrat ryyppäsivät koko ajomatkan Helsinkiin – verenvuodatuksesta vältyttiin

Lauri Malmberg ja
Kurt Martti Wallenius

SUOMALAINEN SOTILAS JA ALKOHOLI

SUOMALAINEN SOTILAS JA ALKOHOLI

- Talvisodassa näkyi vähäisesti: pääosa ravintoloista ja Alkoholiliikkeen myymälöistä suljettuna
- Jatkosodassa ns. annosviinakäytäntö, omahankinta virallisesti sallittua vain päällystölle ja rajoitetusti
- 4.6.42 historiallinen päivä
 - Tietävästi ainoa kerta Suomen historiassa, kun valtiovalta tarjoillut alkoholia ilmaiseksi kansalaisilleen!
- Asemasodan aikana alkoi ilmetä runsaasti alkoholiin liittyviä järjestyshäiriöitä, väkivallantekoja ja tapaturmia
 - *Sotilaspastori Voitto Viro: "Viina poistaa pintakiillon esineistä ja ihmisistä".*
 - -> Itä-Karjalan viinaosuuskunta (1942-44, Alkon ja PV:n yhteishanke)
 - "Seurusteluvammat", korvikealkoholikuolemat

4.6.1942

Perjantai 18.6.43

Aamupäivällä otin auringonkylpyjä ja kello 13 olin jäsenenä kenttä-oikeudessa. Siellä oli käsiteltävänä vain yksi juttu. 11.6.43. Rajajääkäripataljoona 4:ssä sattunut tappo, jolloin korpraali Vuorinen konekiväärikomppaniasta oli ampunut kiväärinjohtajansa kersantti Timosen juovuspäissään aivan turhanpäiväisen riidan jälkeen. Eipä siinä ollut lieventäviä asianhaaroja ja tuomio: 12 v. kuritushuonetta ja juopumuksesta 3 kk. vankeutta = yhteensä 12 v. ja 1 kk. kuritushuonetta. Ikävä juttu, molemmat nuoria perheellisiä miehiä ja yhdellä iskulla tuhoutuu kaksi perhettä. Kuinka paljon samanlaisia sattuuukaan tämän sukupolven aikana ja pelkästään tämän onnettoman sodan vuoksi.¹⁶⁶

Illalla pokkakerho 1:ssä.

Heikkinen, Taavetti:
Valvontaupseerin päiväkirja,
s. 236

Stm. Georg Kontturi : 30 vrk. yksinkertaista arestia.

Syy: jatkuva juopottelu, jonka johdosta joutunut pidätetyksi useita kertoja.

Stm. Anselm. Pernu: 15 vrk. yksinkertaista arestia.

Syy: toistuva juopottelu sairaalassa varoituksista huolimatta.

54. Sotasairaalan päiväkäsky 23.2.1942 (ote)

stm. Toivonen, Taavetti pvm:lla 27.3.42. Syy: juopottelu ja tappelu.

" Sarviranta, Verner " 30.3.42. " luvaton poistuminen ja jatkuva juopottelu.

" Kontturi, Georg " 30.3.42. " " "

työv. Joroinen, Lauri " 4.4.42. " " "

stm. Kuisma, Armas " 7.4.42. " " "

" Tommiska, Yrjö " 9.4.42. " tuonut viinaa sairaalaan.

" Juvakka, Viljo " 10.4.42. " jatkuva juopottelu.

" Fagerström, Olavi " 10.4.42. " " "

alok. Määtänen, Väinö " 10.4.42. " " "

stm. Pernu, Anselm " 11.4.42. " " "

" Reinikka, Vihtori " 11.4.42. " " ja joka

toinen päivä omavaltainen poissaolo.

" Vehniä, Vilho " 11.4.42. " jatkuva juopottelu.

SOTA OLI KOSTEAA MYÖS KORKEALLA

- Alkoholin väärinkäyttö ulottui myös ylimpään päällystöön
 - Kemppi "viinamäessä" 2.D:ssa 1942-43
 - Wallenius talvisodan aikana Lapissa ja Viipurinlahdella
 - Taavetti Laatikainen IV AK:n ja MaaR:n komentajana
 - Aironkin alkoholinkäyttö lähenteli ongelmaa
 - Malmberg käytännöllisesti katsoen koko sodan ajan humalassa
- Sisäiset jännitteet estivät usein tehokkaan puuttumisen
 - Esim Nihtilä-Laatikainen –asetelma
 - Rangaistukset usein hienovaraisia (muistutus, varoitus)
 - "Marsalkan suosikit"

SUOMALAISOTURIT SAKSASSA 1915-18

- JP 27:n alkoholinkäyttö
 - Heterogeeninen joukko: lähes 2000 miestä vv. 1915-18, ikähaitari 15-49, koulutus- ja ammattitaustat hyvin vaihtelevia
 - Saksan armeijan yleinen linja suhtautui olueen suopeasti, *"...mitään ei merkitse jos sotamies silloin tällöin ottaa lasin pari, kunhan tietää kestävyytensä...viinaa on sotilaan paras välttää kokonaan"* (Jääkärien koostama ns. Suomalainen sotilaskäsikirja)
 - Jääkärien alkoholinkäyttöä rajoitti lähinnä raha: vähäinen päiväraha ei riittänyt suurempiin juominkeihin suunnittelematta. Suosituimpia juomia olut ja "Korn". Viini lähinnä päällystön suosiossa.
 - Lopputulemana suomalaiset jääkärit eivät juuri saksalaisista poikenneet alkoholitottumuksissaan

SUOMALAISOTURIT SAKSASSA 1941-43

- Waffen-SS –vapaaehtoiset “jääkärien jäljillä”:
 - Lappi-Seppälä: *“...komppania joka iltana ympäri päissään”*, suomalaiset tappelivat mieluusti saksalaisten ja hollantilaisten SS-miesten kanssa
 - Grazissa ja Wienissä Suomalaiset opittiin nopeasti tuntemaan alituisesta juopottelustaan, myös sukupuolitaudit yleistyivät nopeasti
 - Rintamaoloissa alkoholi ei aiheuttanut mainittavia ongelmia, myös toverikuri suomalaisilla ajoittain varsin ankara “remmiapelleineen”

Kohtaloista onnensoturin
teille pienen laulun laulaisin.
Mutt'en tiedä mistä alkaa,
kun särkee päätä, kättä, jalkaa
jälkeen "rauhallisen" sunnuntain.
Reininkulta, Pohjantähtikin
kestää saivat 'Finne visiitin',
pullot lensi, särkyi tuolit,
pääsi akkunoistaan puodit,
ja ratikkakin nurin pantihin.

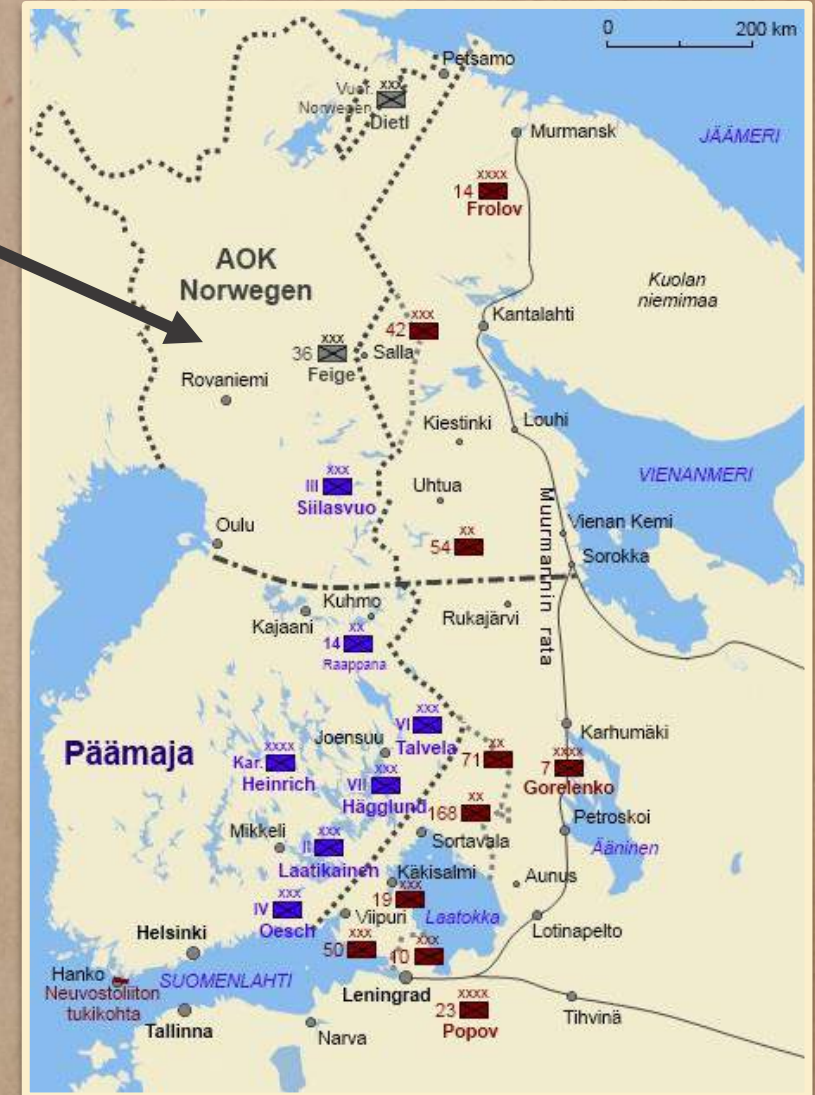
Liian kaukana on kotimaa,
turhaan siellä tytöt odottaa.
Grazittaret, hymyhuulet,
kuiskaukset kuumat kuulet
kulkiessas' yössä etelän.
Suukot suovat, silmää iskevät
sekaisin sun pääsi pistävät.
Mitäs mahdat, poika parka
kielt et osaa, olet arka,
hulluks tekee kuumat suudelmat.

Silloin tällöin vaivoin ikävä
Suomea ja Suomen tyttöjä
mutt kun taasen naukun ottaa
flaameja taas kuonoon mottaa
ordnungissa kaikki pian on.
Loppuis sota, tulis rauha taas
taas ett vaikuttaa sais kotimaas.
Ruiskin maistuis vehnäseltä,
talvi tuntuis helteheltä.
jälkeen tämän preussilaisen äs-äs Schulungen.⁸⁹

"Grazin motin laulu", luultavasti
Paavo Vuolennon käsialaa

YHTEISRINTAMA POHJOISSESSA

- Saksalaisilla jatkosodassa rintamavastuu Oulusta pohjoiseen (AOK Norwegenin alaisuudessa 2 saks. AK:ta), myös Karjalassa 163.D. osana KarA:a
- Yhteiseloja suomalaisjoukkojen (III AK, 6.D.) ja –siviilien kanssa yli 3 vuotta
 - Suurimmat keskuukset Rovaniemi ja Oulu
 - Valtaosa hankauksista liittyi nimenomaan alkoholinkäyttöön – puolin ja toisin!
- Wehrmachtin alkoholikäytäntöjä tihkui suomalaisten keskuuteen
 - Punaviiniannokset, konjakki, snapsit
- ”Saksalaisolut” (1941-44)
 - Käytännössä oluenpano mahdollista vain saksalaisten toimittamien maltojen turvin
 - Esim. Oiva ja Mallasjuoma valmistivat, todennäköisesti vaaleaa pils-tyyppistä

Jatkosodan lähtötilanne (6-7/1941)

YHTEISRINTAMA POHJOISSESSA

Saksalaisten punaviinitynnarit
vetivät 430 litraa

YHTEISRINTAMA POHJOISESSA

Ihmetystä herätti suomalaisen sotilaan ja ylhäimö. Tämän tästä on joku kysymässä »Konjahtaluamaansa tavaraa uhraten siihen jopa jonk korttinsa. Etelä-Suomessa etenkin Helsingissä matkastaan. Ylistävät näkemäänsä kauneuttalata sodan jälkeen takaisin tänne tutustuakseen asukkaisiin.

VÄNRIKKI L. SCHATERIN.

Kieltämättä herättää saksalaisten keskuu-
laisista alkoholin liiallinen käyttö ja saks
oli 6. Geb.D:n komentaja, kenr.maj. Phi
sa seurassa sanoen, että viime syksynä
suomalaisia sotilaita tahtomaan »Schnapseja», niin että oli pitänyt asettaa
erikoinen vartiomies tämän takia kenraalin asunnon eteen.

EVERSTILUUTNANTTI C.G. WAHREN.

nasta tapauksen sattuessa voinut olla mitään puhetta». Yhteysesikunta
Roin arkisto on pullollaan raportteja niin sotilaiden kuin siviilienkin
viinanhuuruisista törmäilyistä; milloin seisoivat työt saksalaisella ra-
kennustyömaalla suomalaisen komennuskunnan juopotellessa, mil-
loin oli suomalaisupseeri juonut alaistensa muonaviinat ja vieläpä
anastanut heidän sokeriannoksensakin keittääkseen kiljua. Saksalaiset
päivittelivät yhteysupseereille, kuinka suomalainen sotilas hetkeäkään
empimättä vaihtaa vaikka elintarvike- ja vaatetuskorttinsakin viinaan.
Ajoittain tämä kyltymätön viinanhimo aiheutti myös tragedioita, ku-
ten toukokuussa 1944, kun seitsemän suomalaissotilasta kuoli juo-
tuaan auton jäähdytysnestettä. Tasapuolisuuden nimissä on todettava,
että yhteysupseerien raportit sisältävät mykistäviä kuvauksia myös
niistä törkeyksistä, joihin osa saksalaisesta upseerikunnasta humala-
päissään syyllistyi.

YHTEISRINTAMA POHJOISESSA

Yleisvaikutelmani illanvietosta oli positiivinen. Suomalaiset isännät hallitsivat halunsa ja himonsa siinä määrin, että kerrankin saksalaisten aseveljien alkoholipitoisuus oli suurempi kuin suomalaisten.

Tunnelmaan nähden yleensä on todettava: alussa jäykkää odotusta, puheitten aikana hiljaista alistumista, taide-esitysten aikana huomattavaa pirstymistä ja mielipiteiden vaihtoa, booliin päästyä vapautuvaa ja jatkuvasti vilkastuvaa kanssakäymistä ja seurustelua, ugrogermaanisen jäykkyyden häviämistä ja näin, alkoholisen kohtuuden puitteissa, erittäin miellyttävää ja onnistunutta aseveli-illan viettoa.

LUUTNANTTI K. KUUSKOSKI.

Ns. toveruusilta Rovaniemellä

PÄÄMAJA – “SUOMEN HOVI”

- Päämajan pöytäkulttuuri erosi jyrkästi kenttäarmeijasta
 - Venäläinen traditio näkyi: lounas- ja päivällisryyppy, tarkat pöytäetiketti
 - Ulottui myös rintamaretkille: Marsalkan juna
 - “Marskin klubilla” vakioseurue ja vaihtuvat vieraat
 - > kansainvälisin kaupunki Suomessa
- Varsinainen Marskin ryyppy syntyi 1942 adjutantti Grönvallin sekoittamana:
 - Litraan Rajamäen akvaviittia sekoitettiin 2 cl kuivaa valkoista vermuttia ja 1 cl giniä
 - “Eau-de-vie de la Table Ronde de St Michel”
 - PM:ssä tarjoiltu alkoholi pitkälti M:n itse kustantamaa

Lounas

4.6.1942 klo 13¹⁵

Muua ja riisi- sekä kaalipiirakoita

Keitettyä Lohia

Täytettyä hanhea

Hedelmäsalattia

Kahvia

*Rajamäen akvaviitti
Eltia*

*Diezheimen 1937
Spätlese natur*

Chateau Bel-Air

*Tommery & Gress
“Drapeau Sec”*

PÄÄMAJA – “SUOMEN HOVI”

GRAND HOTEL TAMMER

14/6-43

Lounas

Voileipätarjotin

Kananpoikaa ja salaattia

Tuoretta parsaa ja voita

Rokfordjuustoa

Mokka

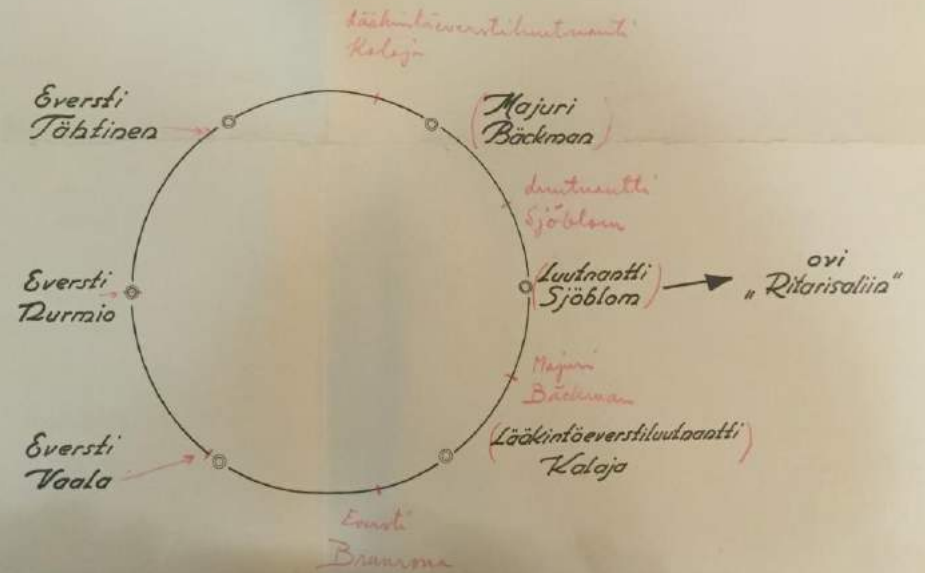
Viinit:

Herziger Schwarzlager Riesling
1940 Mosel

Sevaistre St. Julien Beycheville
1937,4 Grand cru

Amontillado Sherry

*Suomen Marsalkan lounas Tasavallan Presidentille
Sairilassa 4. 6. 1944 klo 12⁰⁰*

Gustaf Mannerheimin arkisto: Vierailuohjelmia 1941-44

SA-Kuva

III OSA

PÄÄTELMIÄ

ERÄITÄ YHTÄLÄISYYKSIÄ JA EROJA

ILMIÖ	SAKSA	SUOMI
Oluen osuus alkoholijuomissa	Kaikkialla saatavilla oleva, yleisesti hyväksytty päivittäisjuoma	Ylemmän päällystön ruokajuomana, itsessään nautittuna yleensä l-olutta, viljapula lopetti saatavuuden 1942
Upseerien vs aliupseerien/miehistön alkoholinkäyttö	Upseereilla alkoholin nauttimisessa usein "palvelusluonnetta", kuvausten perusteella kuitenkin myös olutta juotiin. Miehistölle olut ja snapsit.	Upseerit suosivat väkeviä ja viiniä mahdollisuuksien rajoissa, au:t ja m:stö lähinnä "helposti saatavaa" tehokkuusajatteluna.
Suhtautuminen alkoholiin sotilaskulttuurin piirteenä	Vaikka ajoittain käyttöön puututtiin ankarasti, nähtiin elimellisenä osana sotilaskulttuuria, esim kuvissa ja korteissa.	Välttämättömänä pahana, jota yritettiin kitkeä, heijastellen yhteiskunnan yleisiä arvostuksia (Kieltolaki, väkijuomalaki). Ei käytetty esim rintamapostikorteissa.
Rangaistukset haitallisesta alkoholinkäytöstä	Vaihtelevia "laidasta laitaan", äärimmillään kuolemanrangaistus (esim. Schörner Lapissa)	Lähinnä aresti- ja vankeusrangaistuksia, kuolemanrangaistuksia ei tiedossa

MENNEISYYDESTÄ NYKYPÄIVÄÄN

- Saksan Bundeswehrillä edelleen alkoholiannoskäytäntö!
 - Mielletään "pitkin hampain" osaksi sotilaskulttuuria
 - Aiheuttanut ongelmia mm rauhanturvajoukoissa!
- Puolustusvoimien asenne alkoholiin modernin asiallinen
 - Päihtyneenä palveluksessa esiintyminen on palvelusrikos
 - Hoitoonohjauskäytännöt tiukat myös kantahenkilökunnan suhteen
 - Varusmieskulttuurin humalahakuisuus ilmeisesti vähentynyt samassa suhteessa kuin nuorison yleensäkin

KYSYMYKSIÄ?

KIITOS!

mikko.tyni.co@gmail.com